

ÂŞIK ÖMER DİVANI'NA KATKILAR-I

Prof. Dr. Yakup KARASOY*

Prof. Dr. Orhan YAVUZ**

ÖZ: Âşık Ömer, hem Türk divan edebiyatının hem de Türk Âşıklık Geleneği'nin 17. yüzyıldaki en önemli temsilcilerinden biridir. Âşık Ömer'in çeşitli kitap ve cönklerde yer alan şiirleri, bir divanda toplanmışsa da ortaya çıkan birçok cönkte bu velûd şairin bilinmeyen eserlerine hâlâ rastlamak mümkündür. Bu araştırmada aslı Harid Fedai'nin şahsî kütüphanesinde bulunan bir cönkte yer alan Âşık Ömer'e ait yayımlanmamış şiirler üzerinde durulmuştur. Bu çalışmayla birlikte, sözü edilen cönkte yer alan şaire ait 114 şiirden yayımlanmamış olan 51 adet manzume ilk defa bilim âlemine sunulacaktır. Böylece daha önce yayımlanan ve 1455 şiiri içine alan Âşık Ömer Divanı'na 51 şiir daha ilave edilmiş olmaktadır. Bu manzumelerle başta halk edebiyatçıları olmak üzere Türklük Bilimi araştırmacılarının dikkatini çekmek istiyoruz.

Anahtar Kelimeler: Cönk, Harid Fedai, Âşık Ömer, Yayımlanmamış şiirler.

Contributions to Diwan of Ashik Omer-I

ABSTRACT: Ashik Omer is one of the most important literary men of the Turkish diwan and minstrel literatures in the 17th century. Ashik Omer's poems were collected in a diwan but there are still Ashik Omer's poems in newfound sources. In this study, it will be focused on unpublished poems of Ashik Omer in a cönk (the handbook which includes folk poems) in Harid Fedai's private library. In mentioned cönk, there are 114 poems. 51 of them will be presented to scientific community for the first time. In this way, 51 poems have been also added to the Diwan of Ashik Omer-including 1455 poems- which is previously published. We present these poems to the attention of Turcology researchers -notably folklorists-.

Keywords: Cönk, Harid Fedai, Ashik Ömer, Unpublished poems.

---

* Gazi Üni. Edebiyat Fak. TDE Böl.

ykarasoy@gazi.edu.tr.

** Selçuk Üni. Edebiyat Fak. TDE Böl.

orhanyavuz@selcuk.edu.tr.

Âşık Ömer Konya ilinin Hadim ilçesine bağlı Gezlevi<Gözleve köyünde 1620 yılı civarında doğmuş, H. 1119/M.1707 yılında İstanbul'da vefat etmiş bir saz ve divan şairidir. Onun, mevcut bütün yazma nüshaları karşılaştırılarak en son hazırlanan divanında (Karasoy-Yavuz: 2010) hece ile yazdığı şiirlerinin sayısının 294, aruz vezni ile yazdığı şiirlerinin sayısının da 1161 olması büyük bir divan sahibi olduğunu gösterir.

Âşık Ömer üzerine Türkiye'de ilk çalışma 1935 yılında hazırlanan divanıdır (Ergun, 1935). Sadettin Nüzhet Ergun'un eksik varaklar dışında 1158 manzume ihtiva eden Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi nüshası ile 1138 şiiri içine alan İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi nüshası elinin altında olmasına rağmen kaynaklarda iki binin üzerinde şiiri olduğu vurgulanan şairin 666 manzumesini eserine aldığı görülmektedir. Divanın yazma nüshalarını incelemeyen daha sonraki araştırmacılar da bu eseri tam bir Âşık Ömer Divanı gibi algılamışlardır.

Şair ve divanı üzerine ikinci ciddî araştırma M. Fuad Köprülü'nün Türk Saz Şairleri eserinde ona ayırdığı 60 sayfalık bölümdür (Köprülü, 1962: 253-314). Şair üzerine daha sonra yazılanlar, bu iki edebiyat tarihçisinin yayınlarını kaynak gösteren, bu araştırmaların dışına çıkılmadan yapılanlardan ibarettir. Daha sonra biri Türkiye dışında (Fazıl, 1988-1990), biri de Türkiye'de (Elçin, 1987) olmak üzere iki çalışma ile daha karşılaşıyoruz.

Şairin bir cönkte tespit edilen 30'a yakın şiirini içeren ve bilhassa memleketinin neresi olduğunu ispat eden bir makale tarafımızdan kaleme alınmıştır (Karasoy-Yavuz, 2003). Daha sonra Âşık Ömer'in divanının bilinen mevcut 6 nüshasını temin ederek şairin hece ile yazdığı şiirleri neşrettik (Karasoy-Yavuz, 2009). Divanın bütün nüshalarını karşılaştırarak ve daha önceki neşirlerden de istifade ederek şair ve divanı üzerine şimdiye kadar yapılan en kapsamlı araştırma olan Âşık Ömer Divanı'nı yayımladık (Karasoy-Yavuz, 2010).

Eserin Söz Başı bölümünde meslektaşlarımızdan, eksik/yanlış buldukları noktaları; Âşık Ömer'in ulaşamadığımız ya da bilmediğimiz cönk ve mecmualardaki şiirlerini bize bildirmelerini rica etmiştik (Karasoy-Yavuz, 2010: 67-68). Bu duyarlı araştırmacılarından biri olan ve kendisi Kıbrıs'ta yaşayan Harid Fedai çalışmamız üzerine yaptığı tanıtmasında, kendisinde bulunan ve Âşık Ömer'in de şiirlerinin bulunduğu bir cönkten bahsederek, bu şiirleri hazırladığımız Âşık Ömer Divanı'ndakilerle karşılaştırmış ve her bir şiirin ilk bentlerinin son dizelerini listemiştir (Fedai, 2012: 271-275).

Harid Fedai'nin yazısından sonra bu cönk bizim de dikkatimizi çekmişti. Elde etmenin güçlüğü de ortada iken nihayet hocamız, değerli bilim adamı Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun'un aracılığı ve yardımlarıyla söz konusu cöngün bir suretini elde ettik. Burada hem değerli araştırmacı yazar Harid Fedai'ye alicenaplığı, hem de Ahmet B. Ercilasun hocamıza gayretleri için ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Cönk 178 sayfadan oluşmaktadır ve Harid Fedai'ye göre 19. yüzyıla aittir. Daha çok Gevherî'nin şiirlerine hasredilen (tahminen 200 civarında şiir) cönkte ikinci sırayı 114 manzume ile (Fedai bu sayıyı 84 olarak verir) Âşık Ömer almaktadır. Mahlassız bazı şiirlerin de içinde bulunduğu eser Niyazî, İrfânî, Atâî, Beyânî, Mâilî, Kâdî, Kâtibî, Dürrî, Levnî (Atalar Sözü Destanı ve başka şiirleri de var), Derûnî, Rûmî, Sîpâhî, Rehberî, Zihnî, Nesîmî, Köroğlu, Osmanoğlu, Sultan Süleyman, Baba Tâhir, Kâmilî, Figânî Efendi, Seyyâhî, Fikrî gibi bazı şairlerin manzumelerinden oluşmaktadır.

Bilindiği gibi cönkler Türk edebiyatının önemli eserleridir. Saha ile uğraşanların mutlaka tetkik etmeleri gereken yazmalar olarak karşımıza çıkarlar. Bu şiir defterlerinin her birinin kendine mahsus özellikleri vardır. Bir başka nüshası bulunmayan ayrı ayrı eserlerdir. Uzunlamasına açılan eni dar yazmalar olup; şeklen sığır dilini andırmaları bakımından halk arasında "SİĞİRDİLİ" veya "DANADİLİ" olarak bilinirler. Bu eserleri oluşturanlar şiir meraklıları oldukları için bu kabil yazmalarda, bilhassa divan şiiri mahsulü olanlarda (aruz vezni ile yazılanlar) yazım hataları, eksiklikler, yanlış bilgiler, (meselâ, cöngün 118. sayfasında Âşık Ömer'e kayıtlı olan şiirin mahlas dörtlüğünden Gevherî'nin olduğu anlaşılmaktadır), bozuk, vezne uymayan manzumeler azımsanamayacak sayıda dırlar (Yavuz, 1988: 117-131). Bu açıdan bakınca aslı, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Harid Fedai'de bulunan üzerinde durduğumuz cönkte de aynı hususlarla karşılaşmak mümkündür. Ayrıca cönkte boş kalan yerler müfred ve beyitlerle doldurulmuştur. Şiirlerden başka tekerleme, bilmece, muamma, kalenderî, mani, lügaz, koşma, şarkı, semaî, ilahi gibi farklı başlıklar da vardır. Bu cöngü incelememizde gördük ki Âşık Ömer'e ait 114 manzume vardır. Bu şiirlerden 51'i hazırladığımız Divan'da yer almamaktadır. Araştırmacıların daha kolay yararlanabilmeleri için cönkteki bütün şiirleri ve Âşık Ömer Divanı'ndaki karşılıklarını aşağıda liste halinde veriyoruz:

Şiir Nu.	Cönk say-fa/süitun	AÖD' deki sırası	Şiir Nu.	Cönk say-fa/süitun	AÖD' deki sırası	Şiir Nu.	Cönk say-fa/süitun	AÖD' deki sırası
1	1/1	160	39	78/1	1429	77	135/2	yok
2	6/1	yok	40	78/2	yok	78	136/1	828
3	7/1	yok	41	83/2	211	79	136/2	315
4	7/2	729	42	86/1	1283	80	137/1	834
5	9/2	yok	43	86/1	912	81	138/2	1049
6	10/2	yok	44	94/1	2	82	140/1	yok
7	13/2	1429	45	95/2	yok	83	141/1	126
8	17/2	yok	46	96/2	91	84	141/2	1303
9	18/2	842	47	97/1	yok	85	142/1	yok
10	19/1	171	48	100/1	yok	86	143/1	yok
11	19/2	592	49	103/1	yok	87	144/1	yok
12	22/2	yok	50	108/1	yok	88	145/1	1380
13	23/1	yok	51	108/2	yok	89	145/2	279
14	24/2	yok	52	109/1	yok	90	146/1	887
15	26/2	709	53	110/2	yok	91	146/2	1371
16	27/1	1105	54	111/2	696	92	147/2	yok
17	29/1	94	55	113/1	177	93	148/2	yok
18	33/1	279	56	113/2	1351	94	155/1	yok
19	36/1	1255	57	114/1	1432	95	157/1	372
20	42/1	yok	58	114/2	yok	96	157/2	yok
21	43/2	1015	59	115/1	87	97	158/1	yok
22	44/1	yok	60	115/2	yok	98	158/2	1324
23	44/2	yok	61	119/1	yok	99	159/1	423
24	46/1	yok	62	123/1	yok	100	159/2	416
25	47/1	yok	63	123/2	727	101	160/1	367
26	49/1	25	64	124/1	yok	102	161/1	yok
27	50/1	347	65	124/2	yok	103	162/1	66
28	50/2	391	66	125/1	yok	104	162/2	619
29	51/1-2	370	67	126/1	1082	105	163/2	yok
30	52/2	yok	68	127/1	yok	106	164/1-2	62
31	53/2	1367	69	129/1	yok	107	166/2	yok
32	55/1	yok	70	130/2	728	108	167/1	80
33	61/1	yok	71	131/1	338	109	169/1	yok
34	61/2	387	72	131/2	1176	110	170/1	yok
35	63/1	294	73	133/1	317	111	174/1	yok
36	66/1	881	74	133/2	470	112	174/2	255
37	71/1	yok	75	134/1	462	113	176/1	yok
38	73/2	724	76	135/1	458	114	178/1	1033

Cönkler ve yazma eserler birbirini tamamlayan eserler olarak karşımıza çıkarlar. Âşık Ömer Divanı'nda yer alan ve cönkte de karşılaştığımız şiirlerin birçoğu cönkte eksiktir, bazı şiirlerdeki dörtlüklerin sıralanışı farklıdır. Bunun tam aksi olarak ortak şiirlerin bazılarının cönkte tam,

Divan'da ise eksik olduklarını söyleyebiliriz. Şiirlerin tamamlanması açısından bu farklılıkları şöyle gösterebiliriz:

1. Divan'da 696. sırada yer alan ve dört bentten oluşan "ayrılık" redifli şiir cönkte 111. sayfada yer almaktadır. Şiirleri karşılaştırınca son dörtlüklerinin farklı olduğunu gördük. Cönkte bu dörtlük şu şekildedir:

Der ki ÖMER seyredelim Âl-i Abbâs ülkesin
Hazret-i Yûsuf makâmın bekleyelim gölgesin
Bir zamân da yaslanalım ömr-i Abbâs tekyesin
Ne kadar olsa muhabbet âkıbet var ayrılık

2. Cöngün 43. sayfasında karşılaştığımız Divan'ın 1015. numaralı manzumesi Divan'da bir dörtlük eksik olarak karşıma çıkmaktadır. Cönkte Âşık Ömer'in adı yoktur. Dolayısıyla söz konusu bu dörtlük mahlas dörtlüğünden önce 5. bent olarak eklenmeli ve "mübârek cum'a gün" redifli şiir de tamamlanmalıdır. Bu dörtlük şöyledir:

Seyir edip cümle taşlar dediler kim el-amân
Bu hamâma gelmemiş hiç böyle bir şâh-ı cihân
İçeri esbâb getirip bir gulâm tellâk hemân
Çıktı evvel ol şâh-ı a'lâ mübârek cum'a gün

3. Cönkte (s. 133) mahlas dörtlüğü olmayan şiirin iki bendi Divan'da 317. sırada yer alan manzumeye dâhil edilerek, bu şiirin de tamamlanması yoluna gidilmelidir. Cönkte bu dörtlükler şu şekildedir:

Hazretinden nidâ gelir biner nûrdan atına
Kalkın deyü söyler ol dem ol yatan ümmetine
Gâyet müşkül yoldur yolumuz girmeğe cennetine
Ey efendim hak sırâtı geçmeğe şüphen mi var

Evliyâlar gölgelenir arş yüzünün nûruna
Melâ'ikler birikmiş bakınız cumhûruna
Yetmiş iki millet gelir yarın mahşer yerine
Bin bir ayak bir ayakta durmağa şüphen mi var

3. Cöngün 136. sayfasında yer alan ve Divan'da da 315. sırada gördüğümüz şiirin divanda olmayan aşağıdaki dörtlüğü şiire 5. dörtlük olarak dâhil edilmeli ve manzumedeki eksiklik giderilmelidir:

Dilberâ kıldın nazar âyîne-i mâha meger
Aks-i hüsnündür güneş eyler mi [kim] ona eser
Cümle âşıklar gelip bu resme verdiler haber
Mihir ü mâh[ı] çarh-ı nev-ma'nâya teşbih ettiler

4. Yine cöngün 141. sayfasında Âşık Ömer'e kayıtlı olan manzumenin aşağıya aldığımız bendi Divan'da yer alan şiirde yoktur. Divan'da 1303. sırada görülen şiire aşağıdaki dizeler 2. dörtlük olarak eklenmeli ve bu şiir de tamamlanmalıdır. Bu dörtlük şöyledir:

Turra-i zülfün uçurdu bu dil-i âvâresin
Gör bakar mı yıldızı düşkün olan bî-çârenin
Aradım takvîm içinde yıldızım seyyârenin
Cehd edip sa'y eyledim baktım hesâb el-vermedi

5. 86/1'deki 1283. şiir Gevherî'nin adıyla yazılmıştır. Şiir Gevherî Divanı'nda da 647. şiir olarak yer almaktadır (Elçin 1998: 463-464). Mahlas dörtlüğü şöyledir:

Bu oldur Gevherî zâhir
Güzel sevmeye mâhir
Beni uğrattılar âhir
Belâya iftirâlarla

6. Divan'da 1351. şiir cönkte 113/2'de yer almaktadır ve Âşık Ömer'in adı geçmemektedir. Ayrıca, cönkteki 4. dörtlük divanda yoktur, söz konusu dörtlük şöyledir:

Bu bana ettiklerin halka hikâyet eylemem
Firkat ü cevri çekip ya'nî şikâyet eylemem
Nitekim cânım tendedir senden ferâgat eylemem
Bir yana olsa bütün dünya gönül sevdi seni

7. 118/2'deki şiirin başlığı Âşık Ömer olarak kayıtlıdır, ancak şiir Gevherî'ye aittir.

8. Cönkte 126/1'deki şiir, Divan'da 5'li bentler halinde ve oldukça problemlili olan 1082. şiirin dört 4'lükten oluşan çok farklı bir varyantı gibidir.

9. 7/2'de yer alan 729. şiirin 3. dörtlüğü Divan'da yoktur. Dörtlük aşağıdaki şekildedir:

Nâzenînim naz-ıla başladı istiğnâlara
Dâne-çîn olmuş araklar ol gül-i rânâlara
Bendene hayf eyleyip saldın kuru sevdâlara
Boynuma taktı kemendî-veş tuzağı perçemin

Bu çalışmamızdaki asıl maksat Âşık Ömer'in malum cönkte olup da hazırladığımız Divan'da yer almayan şiirlerini tespit etmek ve bilim âlemine sunmaktır. Biz cönk metnini incelerken imlasının oldukça bozuk

olduğuna şahit olduk. Bilhassa aruz ile yazılan şiirlerde görülen bu imlâ düzensizlikleri cöngü meydana getiren şahsın eğitim düzeyinden kaynaklanmaktadır. Biz bu hataları bazen metni tamir yoluna giderek düzeltmeye çalıştık. Bunu yaparken de metne yaptığımız ilaveleri köşeli parantez [ ] içinde gösterdik. Bazen de metni düzeltme açısından yaptığımız müdahaleleri dipnotu vererek belirttik. Oldukça bozuk olan ve halletmekte güçlük çektiğimiz çok problemlili olan yerlerde de dize sonlarında parantez içine (?) soru işareti koyduk. Metindeki söz konusu bozuk kısımları, başka cönklerde veya şiir mecmualarında manzumenin varyantları tespit edildiği takdirde ileride düzeltileceği düşüncesiyle metin kısmında vermeyi uygun bulduk. Cönkten tespit ettiğimiz şiirleri verirken Divan'da 1455 olan sonuncu şiirden itibaren (1456, 1457, 1458...) numaralandırdık. Her şiirin sonunda da cöngün hangi sayfasından alındığını gösterdik. Aslı Harid Fedai'de bulunan bahis konusu cönkte yer alan ve bizim hazırladığımız Âşık Ömer Divanı'nda yer almayan şiirler şunlardır:

1456

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Çeşm-i fettânımdır benim rûz u şeb nâlân eden
 Âşıkların gözü yaşın mihnet-ile kan eden
 Yâ İlâhî kılma cüdâ ol habîbin aşkına
 Ayrılıktır âşıkların kaddini kemân eden

Yüz sürüp dergâh-ı Hakk'a eylerim her dem dilek
 Gök yüzünde anun için zârımı dinler melek
 Niçe yıllar devr edip döner ise çarh-ı felek
 Bir dahı gelmez fenâya şöyle bir sîmin-beden

Gâh olur kullar tesellî vasl-ı dildârım deyü
 İşte bâğ-ı cennet budur göğsün açar gör deyü
 Bâğ-ı hüsnümde açılan güllerimi der deyü
 Gâh olur küser söylemez yârımı bilmem neden

Der ki ÖMER felek yeter bizi nâra yaktığın
 Bir dilberi çok mu gördün nedir kıya baktığın
 Hiç kimseler görmemiştir can bedenden çıktığın
 Hele ben gözümle gördüm işte cânımdır giden (s. 6)

1457

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Serde aşkın ey perî dünyâyı [güm] güm gümletir
 Bende derdin bende-i dünyâyı [güm] güm gümletir
 Perr ü bâl açmış gönül pervâz edip pervâne-veş
 Bende-şûhı bende-i hamrâyı [güm] güm gümletir

Bilse mecnûn olduğum Mecnûn bana eyler pesend
 Duysa şem'e yandığım Şem'ûn bana eyler pesend
 Duysa kan ağladığım Ceyhûn bana eyler pesend
 Yaşı çeşmimin yedi deryâyı [güm] güm gümletir

Sevdiğim [bir] nesli a'lâ ser çekip serkeşlenir
 Gû[yi]yâ ejder misâli dem çekip serkeşlenir
 Kûh-ı Kâf'tan âşık-ı Ankâ geçip serkeşlenir
 Meskeni kûhında Cebel kûhı [güm] güm gümletir (?)

Sâki gam sundu zehrinden ol şeh-i baht-ı felek (?)
 Böyle ummazdım ki senden ayırdı beni felek
 Senin ile aramız böyle kalırsa ey melek
 Derdin ile bu ÖMER şeydâyı güm güm gümletir (s. 7)

1458

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Ağlatır âşıkları ebrû siyâhı perçemin
 Kara[lar] geymiş perîşândır bayağı perçemin
 Yanmasın yakılmasın hep [gör bu] Hindî askeri
 Sâye salmış her yana kurmuş otağı perçemin

Müjgânınla la'l-veş al kana boyanmış iken
 La'li aşkın şarâbını nûş edip kanmış iken
 Şem'-i rûyun âteş-i sevdâsına yanmış iken
 Sîneme urdu gene dâğ dâğ[ı] üzre perçemin

Nâzenînim nâz-ıla başladı istiğnâlara
 Dâne-çîn olmuş araklar ol gül-i ra'nâlara
 Bendene hayf eyleyip saldın kuru sevdâlara
 Boynuma taktı kemendî-veş tuzağı perçemin

Dehr-i rûyun destine ol Süleymân hâtemi
 Vaslına ermek için âşüfte eyler âlemi
 Ekserî ÂŞIK ÖMER görsün deyü ol perçemi
 Yaktı cismim âteş-i aşkın çerâğı perçemin (s. 7)

1459

6+5=11; 4+4+3=11

Gönül bir yavruya kul olmak diler
 Hâl mükedder olur deyi korkarım
 Sanıp sakındığım adûlar duyar
 Bir gün bana kıyar deyi korkarım

Ol efendimi alabilsen destime
 Erebilsem murâdına kastıma
 Gidi kâfir hançer çeker üstüme
 Bölük bölük böler deyi korkarım

Komazlar kim gidem doğru yoluma
 Yâr geçerken dokundular telime
 Yâr[im] girmiş iken [şimdi] elime
 Dilik dilik diler deyi korkarım

Mestâne gözleri dönmüş ceylana
 Ciğer kebâb oldu döndü biryâna
 Kahbe felek her birimiz bir yana
 Bir gün çeker alır deyi korkarım

Sermâyemi alabilsem ÖMER'den (?)
 Alabilsem şeftalisi bacından
 Elâ gözlü [bir] dilberin ucundan
 Dağa düşem kalam deyi korkarım (s. 9)

1460
 Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Ben misâl-i andelibim gülşen içre bitti hâr
 Ateş-i aşkı ne mümkün olmaz bana pâyidâr
 Yakmışım nâra derûnum olalı ben bî-karâr
 Ey güzel senden şikâyet eylesem eller duyar

Yoluna Ferhâd oluban mihnet ettim kârımı
 Başu açık abdal oldum terk etmişim ârımı
 Yerde insan gökte melek dinler âh [u] zârımı
 Ey güzel senden şikâyet eylesem eller duyar

Cefâ vü cevri ü nâzınla beni berbâd eyledin (?)
 Yaktın aşkın âteşine külliyyen hâk eyledin
 Elde değil ihtiyârım tâkatım tâk eyledin
 Ey güzel senden şikâyet eylesem eller duyar

Der ki ÖMER pâdişâhım hoş zelil ettin beni
 İşbu sevdâ-yı aşka sen [gör] delil ettin beni
 Ben Allâh'a saldım seni çün melûl ettin beni
 Ey güzel senden şikâyet eylesem eller duyar (s. 10)

1461

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Hey meded bir bî-vefâ cânân olursun sevdiğim
 Ol rakîbin derdine dermân olursun sevdiğim
 Bana karşı [sen] durursun dahı gonca gül gibi
 Karşımızda açılıp handân olursun sevdiğim

Dil vereli sen güle [kim] gayrı hâlet bendedir
 Çeke bu hüsn-i münevver hâli yana sendedir
 Kulluğundan dönmezim [ben] tâ ki cânım tendedir
 Gide gide hüblara sultân olursun sevdiğim

Lutf [u] ihsân eyle şâhım sîm gerdânın açıp
 Uğruna cân-ıla ser kurbân edenlerden kaçıp
 Etme aklım târmâr zülf-i perîşânın saçıp
 Kadr bilmezler ile mihmân olursun sevdiğim

Dermend bî-çâreler aşkın-ıla serser-durur
 Vaslına ermek muhâldir cânımız bulmaz sürûr
 Der ki ÖMER gaflet edip hüsnüne olma gurûr
 Bir gün ola hâk-ile yeksân olursun sevdiğim (s. 17)

1462

6+5=11

Hünkârım vaslına zamân isterim
 Gönül muntazırdır zamânı bilmez
 Çeşm-i hûn-rîzinden amân isterim
 Bir hûnî kanlıdır amânı bilmez

Meyl etti hüsnüne bu belâ gönül
 Ne emrin olursa demez lâ gönül
 Cemâlin nakşına mübtelâ gönül
 Dahı senden özge seyrâmı bilmez

Hûnî kirpiklerin cânâ kasd eder
 Ser fedâ yoluna yana kasd eder
 Harâmî gamzeler kana kasd eder
 Ana kurbân oldum ben anı bilmez

Bir eser kalmadı ÖMER kulunda
 [Gör] ancak arzusu gonca gülünde
 Âh u zâr eyleyip gezer yolunda
 Kendiden habersiz cihânı bilmez (s. 19)

1463
6+5=11

Vasiyyet ederim gördüğüm vakit
Kabirim üstüne gelsin sevdiğim
El kaldırıp hayır du'â eylesin
Ellerin yüzüne sürsün sevdiğim

Kara düşüm gördüm zâ'il eylesin
Çok tuz etmek yedik helâl eylesin
Çatsın kaşlarını hilâl eylesin
Dünyâlar durdukça dursun sevdiğim

Gurbet elne saldım garip başımı
Gözlerden akıttım kanlı yaşımı
Ölem ulu kuşlar çeksın leşimi
Cânım tende iken gelsin sevdiğim

Der kim ÖMER eydür benim mesleğim
Hak katında geçer benim dileğim
Çıkarsın hançerin delsin yüreğim
Yürekde olanı bilsin sevdiğim (s. 22)

1464
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Çün safâ geldin perî bâğ-ı iremden mi geliş
Yohsa dehre mâlik-i mülk-i ademden mi geliş
Rûy-ı iklimde bulunmaz ay misâli âfitâb
Bu güzellik mülküne şehri Yemen'den mi geliş

Sana yavuz kast edenler tahkik bildim ser-te-ser
Sıhr-i düşmân etmesin cânâ vücûduna eser
Gel gazab etme benim su'âlîme sen ey püser
Hıyâban-ı taht-ı revân nefsi Acem'den mi geliş (?)

Bî-kusûr öğmüş yaratmış aslını Ebbü'l-kebîr
Mübtelâ ettim efendim aslâ olmadın habîr
Kapu[na] gelmiş umar ihsânı hüsnünden fakîr
Şânına cümle desinler kân-ı keremden mi geliş

Tâ ezelden okur idim yâr için ders-i sebak
Eyledim gönülünden ezber cümlesini bî-varak
Çü kudûmün düştü sandılar doğdu şafak (?)
Etiler bir bir safâ zevk [u] safâdan mı geliş (?)

Görmedim bu tarz-ı revîş gayrı sende mâ-hasal
 Servi dalın dilber-i ra'nâ içinde bî- fasal (?)
 Eller ile işret [ü] sohbet edersin ey güzel
 Bu ÖMER'e her mahal derd-i sitemden mi geliş (?) (s. 23)

1465

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Tuttu dünyâyı bütün nûr-ı cemâlin Mustafâ
 Âlemi mest eyledi câm-ı visâlin Mustafâ
 Teşne-diller iştiyâkın âteşinde yanmada
 Teskin etmezse eğer âb-ı zülâlin Mustafâ

Ümmete dest[im] urup derd-i derûnum söyleyim (?)
 Bulmadım tenhâ seni senden şikâyet eyleyim
 Kendi kendim[i] helâk eylerdim ammâ n'eyleyim
 Gece gündüz olmasa dilde hayâlin Mustafâ

Niçe âşıklara girmez mi sanırsın dâmenin
 Hiç amân bilmez mi kuzum hançer-i hûn-feşânın
 Bunda kanlar dökülür tîğ-i nigâhından senin
 Ne dükenmez ceng olur hûb-ı kîtâlin Mustafâ

Sünnete lutf etmemek cânâ kabâhattir sana (?)
 Bunda bin âşık helâk etmek sa'âdettir sana
 İhtirâz et âh-ı âşıktan nasihattir sana
 Tutmaz isen boynuna olsun vebâli[n] Mustafâ (s. 24)

1466

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

..... dehri cânâna verdim gönlümü (?)
 Derdime etmez ilâcı Lokmân'a verdim gönlümü (?)
 Verdi firkat nâr-ı hasret cânâna verdim gönlümü
 Hâlîme rahm eylemez sultâna verdim gönlümü

Âkıbet Mecnûn olurmuş senin aşkına düşen
 Göre mi yarın cemâlin oldu aklım perişân
 Yok-dur[ur] mislin cihânda verir Yûsuf'tan nişân
 Mısır içinde Yûsuf-ı Ken'ân'a verdim gönlümü

Sabra kalmadı tâkat derdime dermân eyleyen
 Ağyâr ile yâr olup bendesin[i] terk eyleyen
 Âşıkın âh u figânın aynına_alıp satmayan
 Dili bülbül ol lebi mercâna verdim gönlümü

Bi-hamdi'llâh mâh yüzünde benler olmuş âşikâr
 Çok şükür ögmüş yaratmış ol ganî Perverdigâr
 Böyle dilberi sevenler dâ'im ağlar zâr zâr
 Eydür ÖMER bir gül-i handâna verdim gönlümü (s. 42)

1467

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

..... murâda er mübârek cum'a gün (?)
 Dilberin hüsnü gülünü der mübârek cum'a gün
 Bir adam cân u gönülden [bir kez] Mevlâ dese
 Verir murâdın Hudâ'm evvel mübârek cum'a gün

Sevdiğim karşıma gelse bin bir türlü nâz ile
 Ben Mevlâ'mdan çok isterim geçinemem az ile
 Âşık[lar] geysin siyâh dilberler beyâz ile
 Eyle lutf hüsnün zekâtın ver mübârek cum'a gün

Cân u gönülden severim sevdiğim benden kaçır
 Şöyle oldum ala gözlüm ölmüş elemden nâçâr (?)
 İlk ahşamdan ölünce melekler rahmet saçır
 Misk ü anberle boyanmıştır mübârek cum'a gün

Basma ÖMER sakın iyiliklerin[in] izine
 Bir lokmayı senin ile kor etmeği dizine
 Sanırsın cennet misâli saçılmış[tır] yüzüne
 Hep güzeller seyre çıkmış ol mübârek cum'a gün (s. 44)

1468

6+5=11

Güzeller güzeli ..... (?)
 Ne güzel yaratmış yaradan seni
 Şu dîvâne gönlüm seninle hoştur
 Görünce tanırdım buradan seni

Güzeller içinde [sen] besbellisin
 Şîrin-güftârlı [hem] lebi ballısın
 Mine gerdanları hûb-likâlısın
 Gözüm Hak saklasın hatâdan seni

Aşkın ciğerim[e] delik deliptir
 Ebrûların mâh yüzüne doluptur
 Ceyrân yol azıdıp bize geliptir
 Avcıyım koyvermem buradan seni

ÖMER der kim rakîb murâd almasın
 Arasın derdine dermân bulmasın
 Divân-ı mahşerde imân bulmasın
 Görem Hak kaldırsın buradan seni (s. 44)

1469
 Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Gamzesiyle niçe yüz bin kan eden karşımdadır
 Ağladıp çeşmim yaşın ummân eden karşımdadır
 Hüsnü gü[ze]llere karşı bülbül-i şeydâ gibi
 Gece gündüz kârımız efgân eden karşımdadır

Hübluğu ermiş kemâle hüsnü olmuş mâhtâb
 Bir mu'id bedr nâzeninim eyler âşıktan hicâb (?)
 Dağıtıp kâküllerin ruhsârına eyler niķâb
 Bendesinden gün yüzün pinhân eden karşımdadır

Aldı aklım çâr nâ-çâr ol yüzü[nü] al edip
 Kıldı ağyâra vefâyı beni perîşân edip
 Eğnime hırka geyürdi âkıbet abdâl edip
 Tekye-i gamda beni mihmâ[n] eden karşımdadır

Âşık olan aşkı niçe başına tâc etmesin
 Kendiden gayrıya özge [beni] muhtâc etmesin
 Yok yere zahmet çekip hekimler ilâc etmesin
 Edemez kimse bana dermân eden karşımdadır

Bu ÖMER'i mest eden yârin lebidir câm değil
 Yâr yoluna cism [ü] cânın terk eden bed-nâm değil
 Gözlerimden yaş yerine kan akarsa gam değil
 Lutf [u] ihsân eyleyip handân eden karşımdadır (s. 46)

1470
 6+5=11

Çeşm-i mestim çıkıp böyle salınma
 Gezdiğin yerlerde [sana] hû çeker
 Kara bağrım delik delik delinir
 Çeşm-i âhûların aman hû çeker

Aslın melek midir geydiğin yeşil
 Ne geysen efendim sana yaraşır
 Yeşil başlı ördek göllere düşer
 Mevce gelen deryâ sana hû çeker

Tiğ-i gamzen bu sînemi delmiştir
 Yaya benzer kemanını kurmuştur
 Eşiğ[in]de niçe kullar ölmüştür
 Benden gayrı sana kimler hû çeker

Der ki ÖMER meftûn eyledi beni
 Yeter yaktı oda cânı [hem] teni
 Iraktan yakında[n] görünce seni
 Tefsîrin yapılır cümle hû çeker (s. 47)

1471
 6+5=11

Yine üftâdeler başladı zâra
 Salınıp sevdiğim bağlara gelsin
 Lutf edip söyleyiz gül yüzlü yâra
 Bu çeşm-i giryânım ağlara gelsin

Hışmın gidermesin kara yüzünden
 Kanlı yaş akıttım iki gözümden
 Severim billâhi dönmem sözümden
 Dilerse gerdanım tîğlara gelsin

Sevdâ derler bir acâyip dengim var
 Meydana dökecek dürlü rengim var
 Kerbelâ'da rakiblerle cengim var
 Kılıçlar bilenip zâğlara gelsin

Hevâ yere geçen ömre yazıklar
 Bu fenâdan sitem alan âşıklar
 Hâlimden haberdâr olan sâdıklar
 ÖMER'i arayan dağlara gelsin (s. 52)

1472
 Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Sana bir bir nakl edeyim dinle ahvâlim benim
 Kalmadı bu dehr içre kıl ile kâlim benim
 Bulamazsa defterimde zerre a'mâlim benim
 Hidâyet eyle yâ Rabbî nic' olur hâlim benim

Uçup tâvûs cânım kala vîrân bu ten
Eğnime geydirip bir gün benim bir kefen
Kara yer ağzım açıp hem yutar bu ten
Kabir azâbıyla nic' olur yâ Rab hâlim benim

Azm-i râh etsem gerektir yerler altında esîr
Tenim türâb içinde kalmaz vücûdum erir
Korkarım aklım dağıla gelince Münker Nekir
Yâ İlâhî âsân eyle ol zamân cevâbım benim

Cihâna geldim geleli çektiğim bunca cefâ
Umarım kıla şefâ'at Hak habîbi Mustafâ
Yâ İlâhî lutfun-ıla bu ÖMER'e kıl atâ
İfşâ eyleme yâ Rabbî gizli a' mâlîm benim (s. 55)

1473
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Yeni îcâdım benim bu hasb-i hâlim tâzedir
Dinlesinler bu dem âşıklar kemâlim tâzedir
Tâze tâze nev'a nev'a güfte îcâd eyledim
Ya acep midir benim serv-i revânım tâzedir

Kalmadı sabra karârım hüsnüne hayrân olup
Rûz u şeb Mecnûn misâli meşreb-i dîvân olup
Seyl-i çeşmimle suvardım niçe yıl bâğvân olup
Şimdi meyve vermeğe başladı dalım tâzedir

El değirmez meyvesine sanmasın dal incedir
Boyu mevzûndu[r] sürâhî kendi gâyet goncadır
Günde bir kerre ziyâret eylerim eğlencedir
Ohşayarak başladım kaşı kemânım tâzedir

Ey ÖMER revnak-ı hüsnüne mâ'ilsin ana (?)
Bunca yıl verdin emek zây'olmasın yazık sana
Meyve-i hüsnünde i'lâm eyler[im] şâhım sana
Şimdi yazmışım efendim arz-ı hâlim tâzedir (s. 61)

1474
4+4=8

Bir dilbere mâ'il oldum
Gamzesiyle bağrım deldim
Aklımı perişan kıldım
Bulamadım bulamadım

Âşıklar geçer cânından
Kaçıp rakibin ta'nından
Bir bûse ver gerdanından
Alamadım alamadım

Hayran olmuşum oynuna
Ölürsem kanım boynuna
Almadım beni koynuna
Saramadım saramadım

ÖMER kulun bunu yoylar
Yârine hâlini söyler
Çifte çifte sıra benler
Sayamadım sayamadım (s. 71)

1475

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Ey perî-peyker hatâdan saklasın Mevlâ seni
Bâd-ı sarsardan nihân etsin gül-i hamrâ seni
Bürdedir siyâh pûşun küşâd etme cânım meded (?)
Çeşm-i düşmân görmesin ey yüzü mestânem seni

Ka'be hakkı sevdiğim sensin güzeller serveri
Yedi âyet Süre-i Meryem'den ettim ezberi
Ya ferîşte ya melek ya hûrisin [sen] ey perî
Bâğ-ı cennetten kaçırmışlar melek-sîmâ seni

Kanda hûrî varsa dilber birbirine öğretir
Sen kıyâs etme sakın ahd ü vefâlar öğretir (?)
Korkarım üstâdın sana cevri ü cefâ öğretir
Câhil ü nâdâna vermişler yazık hayfâ seni

Sevdiğim var mı nazîrin sen cihân içinde gör
Dürri-yektâsın velî genc-i nihân içinde gör
Der ki bu ÂŞIK ÖMER yakın zamân içinde gör
Bir belâya uğrattır bu nâz u istiğnâ seni (s. 78)

1476

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Ey felek bize mi saldın bu kuru gavgâları
Yârimi benden ayır[d]ı rakîbin iğvâları
Gâziler yalan değildir tecrübe kıldım zirâ
Âşıkı baştan çıkarır dilberin sevdâları

Âkıbet başına gelir ta'n edip söyler-isen
 Tut kulak dinle sözüm[ü] mes'ele anlar isen
 Ehl-i aşkın sevdiğine tecrübe eyler isen
 Her seher vaktinde dinle bülbül-i şeydâları

Niçe bir şem'ine yansın bu garîb üftâdeler
 Aşk meyinden nûş edenler istemez bî-çâreler
 Kanda varsa yer bulurlar gözleri mestâneler
 Âhretin bilmem ammâ iyidir dünyâları

Bir güzel cihânda sevsem ta'n eder[ler] cümle el
 Zer[re]dir deryâ yanında çağlayıp aksa [da] sel
 Ey ÖMER dinle fâriğ ol değmeye meyl etme gel
 Âşıkı baştan çıkarır dilberin sevdâları (s. 78)

1477
 4+4=8

Gene pervâne-veş devrân
 Ederken nâra çarpıldım
 Havada ederken cevân
 Niçe tayyâra çarpıldım

Figân ederken gülşende
 Düşürdüm gönlümü derde
 Seher bir gonca gülzârda
 Ucundan hâra çarpıldım

Elim tutmaz ayak direr
 Bu ser tutmaz vücut titrer
 Bu kalpte ilm-i Rabbânî tüter
 Gamze-sehhâra çarpıldım

Vücûdum pâredir yara
 Edegör derdime çâre
 Urdu sîneme ol yara
 Yaradan yâra çarpıldım (s. 95)

1478
 4+4=8

Bana ta'n etmesin eller
 Ki ben bir câna çarpıldım
 Dili bülbül ruhu güller
 Tûtî-lisâna çarpıldım

Yıkıldı gönlümün sadrı
Bilinmez âşıkın kadri
Dahı on beş günün bedri
Mâh-ı tâbâna çarpıldım

Niçin bu el bizi diller
Figân etmekte bülbüller
Dizilmiş hâli fülfiller
Gümüş gerdâna çarpıldım

ÖMER der kim gönül verdim
Sanma kim goncasın derdim
Kalbimle hüsnü[nü] gördüm
Gül-i handâna çarpıldım (s. 97)

1479

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Bir güzel sevdim dedi sabr eyle cânın yok mudur
Ben dedim ki leblerinden bir ihsânın yok mudur
Ol dedi ki benden gayrı nev-civânın yok mudur
Ben dedim ki ya senin aklın iz'ânın yok mudur

Ol dedi ki ne sebebden gönlünü verdin bana
Ben dedim ki seni alıp kaçabilsem bir yana
Ol dedi ki var yörü fâ'ide yok benden sana
Ben dedim k'ol yâre bir tatlı lisânın yok mudur

Ol dedi ki çâre gör sen yanımdan ayrılmağa
Ben dedim ki yâ ne[den] tez başladın darılmağa
Ol dedi ki hiç gönlüm yok sana sarılmağa
Ben dedim ki yâ senin ahd ü emânın yok mudur

Ol dedi ki ey ÖMER yok bakma sînem dağlayan
Ben dedim ki öldürürsen kendin öldür ağulan
Ol dedi ki öldürürüm ben seni bıçağılan
Ben dedim ki yâ senin dînin îmânın yok mudur (s. 100)

1480

4+4+=8

Âşıkına gâh iltifat
Kılmayan yâri n'eylerler
Serv[i] kâmet perî-sıfat
Olmayan yâri n'eylerler

Dilberin şirin sözüne
Mâ'ilim âhu gözüne
Gâhice âşık yüzüne
Bakmayan yâri n'eylerler

Bendesine kılsa izzet
Hâsıl olur türlü lezzet
Zerre denlü kadr ü kıymet
Bilmeyen yâri n'eylerler

Fenâda gavgada başın
ÖMER yoktur ayakdaşın
Âşıkın dîdede yaşın
Silmeyen yâri n'eylerler (s. 103)

1481
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Ey ÖMER uşşâk içinde bî-haber ÂŞIK ÖMER
Eyleyip aşkın yolunda terk-i ser ÂŞIK ÖMER
Cismi dâğ olup [hemen] Şîrin için yol[lar] açar
Şehr-i uşşâka erişmiş turnalar ÂŞIK ÖMER (?)

Her sözü miftâh-ı fakrken gerek bî-hilâf
Nahv ü sarf ile ediptir nahv ü sarftan insirâf
Kalmadı aşkın yolunda bir kadem hiç el-hirâf (?)
Her kelâmın mukayyettir muhtasar ÂŞIK ÖMER

Oldu kül vücûdum ey Hudâ'm senden meded
"Lem yelid" zât-ı sıfâtın "lem yekün küfven ahad"
Cümle diller zikr eder[ler] seni "Allâhü's-samed"
Zikri-y-ile mûnis olmuş zikr eder ÂŞIK ÖMER

Elde hâme çeşminde re'y şol men-i gül-fâm-ıla (?)
Bil gam-ı bezminden hâlet nedir hâm-ıla (?)
Dilde söz mü ey dil-ârâ bir gül-i endâm-ıla (?)
Komadı zerre kadar dilde keder ÂŞIK ÖMER

Nefsine bil anla Hakk'ı ma'rifetin ola hayr
Kin esâsıyla bırakma nefsinin eyle esîr
Tutalım nâtık-ı Osmân'a [sen] oldun lâ-nazîr (?)
Ehl-i diller arasında mu'teber ÂŞIK ÖMER (s. 108)

1482

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Âşık-ı ednâya rahm etsen ne var haftada bir
 Sâdikâne bend[e] etsen ne var haftada bir (?)
 Al al olmuş yanağın [hem] sîb-i ahmerler gibi
 Cevherin mevsimidir taksan ne var haftada bir

Gelir geçer karşımızdan tâze-i reftâr-ıla
 Nâz-ıla eyler tekellüm bir acep güftâr-ıla
 Gördün mü yakuları sînemi reftâr-ıla (?)
 Âteşi söyündürüp gitsen ne var haftada bir

Ey melek-sîmâ güzel kurbân olayım soyuna
 Geh bî-çâre üç günde bir varabilsem kûyuna
 Hacerü'l-esved gibi yüzler süreydim rûyuna
 Ol rakîbin bendini çözsün ne var haftada bir

İsmi üç harf iki nokta muttasıldır hânesi
 Hûbluğu bulmuş kemâlin dişler inci dânesi
 Bu ÖMER şâh-ı aşkın şem'inin pervânesi (?)
 Lutfla câna cânlar katsan ne var haftada bir (s. 108)

1483

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Yâr perinde câm destimde iken şarâb damladı (?)
 Cevâb ettim vücûdumdan terim yap yap damladı (?)
 Mest olunca perî-peyker urdu sîneme tîği
 Sînemden meydân yerine kan bî-hisâb damladı

Kanı sînemde görünce şaştı ol bâl-i bülend
 Nesne yoktur nev-civânım gûyâ ettin bize pend
 N'az-ıla döndü dedi yâ nedir bu kan ey meded
 Bir âh eyitti derûndan çeşminden âb damladı

Sardı tâb-ı derûnum eleme bu zahmım benim (?)
 Haber oldu mihrîbâna demde ol hâlim benim
 Gonca-fem ol göricek sînemde bu zahmım benim
 Bir âh eyitti derûndan çeşminden âb damladı

Döndü dedi hatâ ettim çektim bu gam hançerin
 Sad hezâr olsun dedim ki yâr isen sen dilberin
 Tâ ölünce ben seninim diye sundu leblerin
 Döner idi emicek ağzıma sükker damladı (s. 109)

1484

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Yürü hey ahdin[d]e durmaz gamzekâr şimden girü
 Çekmezem vaslına ârzü intizâr şimden girü
 Bir hakîkî dost[un] idim bilmedin kadrim benim
 Fâriğim hercâyi senden var yürü şimden girü

Yâd ile gördükçe seni dertli sînem delerim
 Gayret-ile gözlerimden kanlı yaşlar dökerim
 Rakîbler zevkin sürer[ler] ben de kahrın çekerim
 Fâriğim hercâyi senden var yürü şimden girü

Günde yüz bin kan eder bu çeşm-i cellâdın senin
 Âşıkâ cevri ü cefâdır her dem mu'tâdın senin
 Ahdim olsun anmayayım bir dahı adın senin
 Fâriğim hercâyi senden var yürü şimden girü

Der ki ÖMER âh ederim kara bağrım delinir
 Mazlûmun hakkı zâlimde kalmaz bir gün alınır
 Sana âşık bulunursa bana da yâr bulunur
 Fâriğim hercâyi senden var yürü şimden girü (s. 110)

1485

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Ey güzel bilsem acep benden bîzâr olmak neden
 Ahd ü peymânı gözetmezsin hilekâr olmak neden
 Her zamân ağyâr-ıla mestânesin ey çeşm-i mest
 Sen safâda benim işim âh u zâr olmak neden

Bendene cevri ü cefâlar el-amân oldu yeter
 Âkıbet pişmân olursun güzellik kalmaz gider
 Tûti dilin bâğ-ı hüsnün âlemi bürhân eder
 Ya işim bülbül gibi âlemde zâr olmak neden

Büsbütün dünyâ senin hep cümlesi yâr gibidir
 Doğru söyle bî-vefâlık her zamân kâr gibidir
 Bilmedim ağyâr senin benden emekdârın mıdır
 Ya benim terkimi urup ağyâra yâr olmak neden

Der ki ÖMER [ey] dilârâ hiç öğüt almaz mısın
 Tuttu dünyâyı figânın şâd olup gülmez misin
 Bî-vefâlardan vefâ gelmez gönül bilmez misin
 Ya bu denli bî-vefâyâ intizâr olmak neden (s. 114)

1486
6+5=11

Rakib siteminden yârin cevrenden
Bükülüp kâmetim bir nûn oluπτur
Feleğin dâimâ abes cevrenden
Hûnî çeşmim akıp Ceyhun oluπτur

Gönlümü dâr edip zülfüne takıp
Yay etti kaşları kaddimi büküp
Süsen gamzeleri hançerin çekip
Lâle gibi bağrım pür-hûn oluπτur

Güzeller âşika kendin bildirmek
Yâr beni ağlatıp gayrı güldürmek
Bayları şâd edip garib öldürmek
Tâ ezelden bir bed kânûn oluπτur

ÖMER der bi-çâre divâne gönül
Mecnûn-veş sahrâda divâne gönül
Mahbûbdan [sen] vaz gel divâne gönül
Mahubların sonu zebûn oluπτur (s. 115)

1487
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Ben bir gamzesi cellâdım cevır etmek işim demiş
Cevrime katlanmayanlar tutmasın başım demiş
Böyle bir hokka dehânım söylerim güftârımı
Leblerim âb-ı zülâldir incidir dişim demiş

Ne kadar âh etseler [ben] almam aslâ aynıma
Kâküllerim halka halka kemend ettim boynuma
Gördüm ayı [hem] güneşi ger yer etti koynuma
Vâkı'amda öyle gördüm hayr ola düşüm demiş

Şöyle kim bin nâz-ıla [ben] söylerim güftârımı
Siyâh kâküllerime ohşat beyâz gerdânımı
Mislim âdemde bulunmaz arayın akrânımı
Cennet-i bâğ-ı iremde hûridir eşim demiş

Emenler lelim dediler lezzeti şeker değil (?)
Âşık-ı dil-hasteye tiryâk-i ekber de değil
Hüsnünün zekâtı çün ana müyesser de değil
Yok yere âh eylesin ÂŞIK ÖMER'im demiş (s. 119)

1488

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Bu vücûdum mülkünün hâlâ bugün kâhyâsıyım
 Lutf-ı Hakk-ıla hâliyâ ma'rifet deryâsıyım
 Kim bilir kıymeti[mi] ben bir sadef yektâsıyım
 La'l-i yâkûtum [u hem] cevher-fürûş elmâsıyım

Çekmeden el kahrını olmadı kalbim zerre şen
 Gâh olur dervîş gibi eĝnime giyem pîrehen
 Ârif-i bi'llâh olanlar dinlesin âlemde ben
 Kâmilin pây-ı tûrâbı câhilin Ankâsıyım

Bir piyâde aradım [ben] serime her dem-be-dem
 Her gelen sitem oku[na] siper eyledim sinem
 Boynumu egûben hiç kimseye hâlim[i] demem
 Tekye-hakikat râhının âşık-ı şeydâsıyım (?)

Bahtım el verse eĝer zâda konam elde küşâd (?)
 Sâdik-ı bi-çâreyim hem deĝilim ehl-i fesâd
 Aşk-ıla iklim-be-iklim gezmedeyim [hey] meded
 Bezm-ferâgat gûşesinin tâlib-i kimyâsıyım (?)

Der ki [bu ÂŞIK] ÖMER aşk ehlinin tevâbi'im (?)
 Bâde-nûş-i mest-i lâ-ya'kil gezer harâbîyim (?)
 Hâkim [ü] hem âbım [u] hem nârı [vü] hem bâdıyım
 Hem yüzüm yerlerdedir fi'l-cümlelerin ednâsıyım (s. 123)

1489

Mefâ'ilün/ mefâ'ilün/ mefâ'ilün/ mefâ'ilün

Benim bir kâmeti serv-i revânım var idi evvel
 Yüzü gül kâkülü anber-feşânım var idi evvel
 Cemâline_âsümân üzre mâh u hurşîd ta'n eder
 Dahı tâze yetişmiş bir fidânım var idi evvel

Dem-be-dem helâk olmak şehâ derd ü elemlemlerle (?)
 Sînem[i] sad pâre kıldı [ol] yârim hep sitemlemlerle
 Elimden aldılar kaldım diyâr-ı gamda gamlarla
 Bulunmaz misli bir cevri cefâkârım var idi evvel (?)

Hayâl-i hasret-i zülfle bu çeşmim hûn ile memlû
 Geceler subha dek aşkın-ıla çeker bu dil[im] hû
 Niçe vasf edeyim misli bulunmaz bir kemân-ebri
 Civânım lebleri âfet dehânım var idi evvel

Bu ÖMER derdmend çekmektedir aşkın sevdâsın (?)
 Visâlimden cüdâ düştüm diyü her dem tesellâsın
 Gözümden yaş gelir ansam [anın] cism-i müsemâmısın
 Bir Mustafâ adlı şâh-ı cihânım var idi evvel (s. 124)

1490

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Gonca güller üstüne şebnem müheyyâ damladı
 Şiddet-i bâd-ı sabâdan derilip mâ damladı
 Bülbül-i şeydâ ününce çün [görürler] her seher
 Hûbların destindeki câm-ı musaffâ damladı

Yer yerin gevher-fürûşlar aramağa gittiler
 Menzil-i a'lâya tahkîk nâgehâna battılar
 Sâfî altın gibi anı sızırıp kâl ettiler
 Hep sözleri pütadan taşraya kîmyâ damladı

Âşık-ı sâdik olanın gözünde olmaz uyku
 İnce sed çeksen [de] dinmez çağlayıp aktıkça su
 Dil-rübâlar birbirine eyledikçe güft ü gû
 Leblerinden sükkeri gûyâ müberrâ damladı

Suna görsem arz-ı hâlim hûbların sultânına
 Her ne derse efendimdir kâ'ilim fermânına
 İsm ü resmi çün yazıldı defter ü dîvânına
 Bir kalemden dahı böyle AYN MÎM RÂ damladı (s. 124)

1491

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Cân u dilden sıdk-ıla bir câna verdim gönlümü
 Aşk-ıla bir âh edip ummâna verdim gönlümü
 Ben rakîbden korkmazım [kim] aslâ edemez ziyân
 Âlemi yoktan eden Yezdân'a verdim gönlümü

Yüz tutup Perverdigâr'a söylerim [ben] hasb-i hâl
 Şerî'atin Resûl'ün tutup sarf eyledim bunca mâl
 Hak kelâmıdır ki yoktur aslâ zerre kıl ü kâl
 Hazret-i Hakk'ın kelâmı Kur'ân'a verdim gönlümü

Hamd edip dâ'im Hudâ'ya dileyip murâdımız
 Komayıp alsın cihânda Hak ta'âlâ varımız
 Bu fenâda çünkü oldu bu çeşmim giryânımız (?)
 Bâğ-ı cennet içre bir gılmâna verdim gönlümü

Nazar kıl çarh-ı devrâna âkil isen âkıbet
 Ne denli çok yaşar isen olur-ısan kıl ü kâl
 Yok iken var eyledi cümlemizi ol Zü'l-Celâl
 Şükr edip âhir nefeste îmâna verdim gönlümü

Der kim ÖMER eylemez sana sakın dünyâ vefâ
 Rûz-ı mahşer yerine varınca olmasa cefâ
 Şefâ'[at] et ümmetine yâ Muhammed Mustafâ
 Enbiyâlar içre ol sultâna verdim gönlümü (s. 125)

1492

Mef'ûlü/ mefâ'ilü/ mefâ'ilü/ fe'ûlün

Ey nûr-ı basar vuslatı düşlerde görürsün
 Ak üzre kara yazımı defterde görürsün
 Vakt oldu nişânım kara yerlerde görürsün
 Bir bunda beni bir[i] de mahşerde görürsün

Gel geç göreyim bir dahı ruhum üzerimden
 Cânâ katı pek korkuludur bu seferimden
 Kimler vere dahı benim sıhhat haberimden
 Şimden girü cânâ beni sen kanda görürsün

Hicrân-ı felek gör ki bana [ol] neler etti
 Yârin cevri elin sitemi cânıma yetti
 Dil murgu havâlandı ırak yollara gitti
 Şimden girü cânâ beni sen kanda görürsün

Evvel benim idi bu dem var sizin olsun
 Emrimce olan meclis-i mahrem sizin olsun
 Unut ÖMER'i büsbütün âlem sizin olsun
 Şimden girü cânâ beni sen kanda görürsün (s. 126)

1493

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Seri ahfâya çekmiş nâzlı yâr dünden beri (?)
 Hayli elem kıldı gelmedi yâr dünden beri
 Vuslatıña ermek için beklerim ben kûyunu
 Ne acep eğlendi yârim gelmedi dünden beri

Gam mıdır yolunda ölmek bî-vefâsın sevdiğim
 Sırrım beyân etmek olmaz hâlîm kime söyleyim
 Yarın divân-ı Hak'ta çok şikâyet eyleyim
 Akıttı çeşmim yaşın silmedi dünden beri

Nazar eyle kıl merhamet ey dilberi[m] hâlîme
 Acep nedir bî-vefâlık gelmez oldun yanıma
 Terk ettim nâmûsu ârı düşmez ammâ şânıma
 Kâ'il oldum bir selâma vermedi dünden beri

Şeb ü rûz şeydâsıyım ben ol hasenin gülüne
 Zâyi' olmaz merhamet kıl Hak yakîniñ yoluna
 Ol şâh-ı şûh-ı cihân incinmiş ben kuluna
 Bu bende ÂŞIK ÖMER'i görmedi dünden beri (s. 127)

1494

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Nûş eden aşkın meyinden câmı çın çın çınlatır
 Raş-ı aşkım sürâti ilcâmı çın çın çınlatır (?)
 Her kaçan destine alsa nâzenînim sazını
 Mızrabına darb edince bâmı çın çın çınlatır

Hüsün-ile şâh-levendim İskender-i Dâra olup
 Kızarmış alı al omuş ruhları hamrâ olup
 Şehr içinde nâzenînim velvele-ârâ olup
 Âlemi Rüstem misâli nâmı çın çın çınlatır

Bezme geldi cânıma cân şimdi yârim işrete
 Şânına düşeni işler lâyık olur devlete
 Gamzesi pür-tâb edip girdi derûn-ı halvete
 Cismini pâk eyleyip hammâmı çın çın çınlatır

Konuptu[r] vasl-ı dil câna cümle sana yâr iken
 Bûy-ı gül sana ne mümkün gülşenin pür-hâr iken
 Cism-i Âdem ey ÖMER salsal-ı ke'l-fahhâr iken (?)
 Darb takıp meyyit-i a'zâyı çın çın çınlatır (s. 129)

1495

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Duş olasın ey perî sevdâya [sen] benden beter
 Dil verip bir kâmet-i bâlâya [sen] benden beter
 Subha dek bîdâr olup çeşmin dürlü nem-ile (?)
 Yâr olasın mahreme ağlayasın benden beter

Âşık ahvâlin bilip yâr-ı vefâdâr olmadın
 Dâm-ı aşkta bir cefâ-keşim merhamet kılmadın
 Çün söz tutup benden haberdâr olmadın (?)
 Dökesin hicr-ile çeşmin[in] yaşın benden beter

Zârlık sevdâ ile edip meskeni deşt-i belâ (?)
 Gözlerim hûn-ıla doldu niçe bir cevır [ü] cefâ
 Sayd olup bir kâkülü [leylâya sen ey] bî-vefâ
 Baş açıp Mecnûn misâli sahrâya benden beter

Bu ÖMER'i seyr etti kârı figân (?)
 Kıymet ü kadrımı [aslâ] bilmedin ey bî-amân
 Nev-civânsın bed-du'â etmem sana ancak hemân
 Mübtelâ ol bir melek-sîmâya [sen] benden beter (s. 135)

1496

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Görmeyelden gül cemâlin başladım feryâda ben
 Hasretinden gurbet elde gezeyim üftâde ben
 Yatarım derd ü belâda senin aşkınla zelîl
 Çıkmadan hasretle cânım gel yetiş imdâda sen

Mihnet-i derd-ile âhir edelim yoluna cânım fedâ
 Âh u vâhımdan ser-â-ser doldu âlemde sadâ
 Âkıbet kıldı[n] beni sen yüzü mâhımdan cüdâ
 Bilemem çarhın elinden kime varsam dâda ben

Dönmedi devrin murâdım üzre ey bed-hûy felek
 N'eyleyeyim ayrı düştüm senden ey mâh-rû melek
 Ey dirîgâ zâyil oldu çektiğim bunca emek
 Geçti ömrüm mihnet-ile gülmedim dünyâda ben

Aşk-ıla âh eyledikçe küllü cismim nâr olur
 Bülbül-i şeydâ misâli dâyim işim zâr olur
 Der kim ÖMER şimdi sensiz bana dünyâ dar olur
 Çıkmadan hasretle cânım gel yetiş imdâda sen (s. 140)

1497

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Âdet ancak mûnis olmaz âşıkâ her dil ferîd
 Sakının bî-çâreler zahmetlerin çekmek ba'id
 Baş eğip hizmetlerinde olsanız her mâh-ı 'id
 Sarılır yâda seni vuslattan eyler nâ-ümîd

Bin nasihat eylesen biri eser etmez ana
 Gûş eder feryâdını tutmaz yüzün senden yana
 Başıma geldi de bildim bilmeyen sorsun bana
 Niçe yıllar eşiginde yaslanıp olsan kadîd

Sinenin yarasın[ı] yanında üryân eylesen
 Zârlık kılsan ne denlü zâr [u] efgân eylesen
 Hey meded öldüm başın-çün bana dermân eylesen
 Çalışır dahı beter urmağa bir zahm-ı şedîd

Salınıp ağyâr ile karşında [gör] reftâr eder
 Cân yedirsen neni yedim der dönüp inkâr eder
 Zülfünün Mansûr'uyum dersen hemen ber-dâr eder
 Onların yolunda olmuş niçe âşıklar şehîd

Var mıdır bir sâdık âşık sînesinde yara yok
 Yalnız bir ben değil dâr eylemez âvâre yok
 Ben de bildim ey ÖMER def'i ne mümkün çâre yok
 Bunların insâfların versin hemân Rabbü'l-va'id (s. 142)

1498

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

İyş ü işret vaktidir fasl-ı bahâr eyyâmıdır
 Tâzeler şikâr eder sayd u şikâr eyyâmıdır
 Gonca güller ağzın açmış nâz eder bülbüllere
 Âşık-ı sâdıklara [gör] âh u zâr eyyâmıdır

El ele verip güzeller seyre gider nâz ile
 [Hem] gönül ister konuşmak sînesi mümtâz ile
 Alda[tı]r âşıklarını her biri bir vaz ile
 Murg-ı dil yollar gözetir intizâr eyyâmıdır

Fâriğ olmuşken gönül verdim yine âhûya ben
 Eğnime aşk libâsın geydim girip meydâna ben
 Cân fedâ etsem acep mi hâfız-ı Kur'an'a ben
 Defter ü divândan ismin der-kenâr eyyâmıdır

Zâhiren hercâyi-sıfat bî-vefâsın sevdiğim
 Bu ÖMER derdini çeker gayrla yârsın sevdiğim
 Nesl-i peygâmbere Muhammed Mustafâ'sın sevdiğim
 Hasretinle hasta düştüm gel timâr eyyâmıdır (s. 143)

1499

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Aşkın-ıla cigeri biryân ararsan işte ben
 Sen gibi bir âleme kurbân ararsan işte ben
 Senin aşkın [gör] tabîbim dilde râhat komadı
 Gönlü pür-gam sîne[si] üryân ararsan işte ben

Fâ'ide yok iltifât yok sararıp solsam gerek
 Âkıbet senin yolunda sevdiğim ölsem gerek
 Ben bu derdi çeke çeke bilmezim n'olsam gerek
 Asla bilmez kendisin hayrân ararsan işte ben

Süzdü âhû gözlerini âşıkâ nâz eyledi
 Cevrini hadden aşırıp lutfunu az eyledi
 Ağlayıp gülmediğime sevdiğim hazz eyledi
 Bağrı yanık dide[si] giryân ararsan işte ben

Aklını yağma_eyledi ÖMER'in âhû gözlerin
 Cânıma kâr eyledi nâz-ıla [tatlu] sözlerin
 Hüsn içinde pâdişâhsın [aslâ] hüsnün solmasın
 Bâğ-ı hüsnün bekçisi Rıdvân ararsan işte ben (s. 144)

1500

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Mülk-i hüsnün mâliki dildârı gördüm söylemez
 Öldürür bu gam beni hünkârı gördüm söylemez
 Hicr ü firkat âteşiyle ağlar iken zâr zâr
 Şems ü mâhın 'idi [hem] sultânı gördüm söylemez

Bu sinemde derd ü mihnet dâğı râhat koymadı
 Âh u zârım hem figânım haddi gâyet koymadı
 Türlü gavgâlarla hasret râhı tâkat koymadı
 Tâkatim tâk eyleyen yârâmı gördüm söylemez

Istirâb-ı mestâne-şekil oldum yakîn (?)
 Zor istiğnâ ile cânım kebâb oldu hemîn (?)
 Bâğı cennet gonca verd[i] fitne-i rûy-ı zemîn (?)
 İncinip küsmüş bana yalvarı gördüm söylemez

Derd-ile bu ÖMER'in dağlar sînesin her zamân
 Sevdiğinden ayrı düşmüş yaralar kendin hemân
 Râhına serden geçip terk eyledim cân u cihân
 Aşk-ıla hayrân iken cânânı gördüm söylemez (s. 147)

1501

6+5=11

Bâd-ı sabâ bizden yâre selâm et
 Mübârek hâtırın sor su'âl eyle
 Yokla zamîrini fethi kelâm et
 Bize meyli var mı gör su'âl eyle

Gör bize lutfuyla kelâm etmez mi
İsmim hâtırında gülzâr etmez mi
Âh u efgânımdan hazer etmez mi
Başın için olsun bir su'âl eyle

Görünmez sevdiğim bir niçe demdir
Acep ne va'deye sâhip-kademdir
Kiminle konuşur hem-râhı kimdir
Pâyına yüzler sür hem su'âl eyle

Müştâkım görmeğe ol çeşmi mesti
Hayli demdir bizden selâmın kesti
Anar mı bendesin gör nedir kastı
Halvet-hânesine gir su'âl eyle

Dûr oladı gözden hayâl-i dildâr
Perişân eyledi beni intizâr
Bu ÖMER âşıkı anar mı ol yâr
Biraz huzûrunda dur su'âl eyle (s. 148)

1502
6+5=11

Hazır [ol] vaktına ey Acem şâhı
Sultan Murâd göç eylemiş geliyor
Elinden alacak tâc ile tahtı
Yer götürmez asker almış geliyor

Elli bin mızraklı yüz bin Hindî'dir
Kaçar-ısan âhir vaktin şindidir
[Bak] Sultan Murâd Han gelen kendidir
Al yeşil sancağın açmış geliyor

Elli bin de be-nâm benim deyici (?)
Altmış bin de şîrin câna kıyıcı
Yetmiş bin de kara postal geyici
Seksen bin de ehl-i tîmâr geliyor

Bu ÖMER eydür kim cenge doyulmaz
Ceng içinde şîrin câna kıyılmaz
Gökteki yıldızdan çoktur sayılmaz
Hacı Bektaş göç eylemiş geliyor (s. 155)

1503

Mef'ûlü/ mefâ'ilü/ mefâ'ilü/ fe'ülün

Biz âşık-ı şeydâlarız efgâna gelince
 Gülşen oluruz bülbül-i nâlâna gelince
 Biz bend ederiz dâmeni hem hâr-ı belâdan
 Meydân okuruz ser-keş-i merdâne gelince (?)

Biz fehm ederiz remz-ile her ehl-i sühânı
 İhrâc ederiz âl-ıla hem genc-i nihânı
 Teşhîs ederiz kâmili hem tîğ-i zebânı (?)
 Kurbân oluruz âlem-i irfâna gelince

Keşf oldu Hudâ'dan bizlere bu Rûmî zât
 Gâh Fûrs-ile eş'âr okuruz gâh Arabiyyât
 Hem şâm [u] seher eyleriz ol hazrete hâcât
 Hak yardım ede bizlere meydâna gelince

Bu ÖMER yâ niçe kılsın beğim terk-i ferâgat (?)
 Cevrini çeker haşre degin yevm-i kıyâmet
 Tâ va'de tamâm ömrüme erince nihâyet
 Cânım alır Azrâ'il dendâna gelince (?) (s. 157)
 1504

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Yâ İlâhî kanda gitti şimdi hâmânım Alî
 Âteş-i aşkına yaktı beni kurbânım Alî
 Ol sebepten olmuşum sultânımın bî-çâresi
 Tâ ezelden âşika benleri Lokmân'ım Alî

Var mı[dır] akrânı anın bu cihân içinde hiç
 Rûm ile harâcı versen kıymet[i] ola mı hiç
 Cevheri tas içre koyup su yerine dahı iç
 Kudret[in]den ay u güneş etti Rahmânım Alî (?)

Ey felek sen cüdâ kıldın yâri benden âkıbet
 Hak buna râzî olur mu yandı kül oldu ceset
 Amân ey pâdişâhım be-nâmîdir bu iddet (?)
 Çekme elem ben gelirim dedi sultânım Alî

Ey Muhammed ümmeti bî-çâre olup kaldı ÖMER
 Cânıma kâr eyledi yârin cefâsı bî-beter
 Bir dahı dost olsa bana dünyede şems ü kamer
 Yoluna cânım fedâ ettim sultânım Alî (s. 158)

1505

4+4=8

Hey emîr efendi şimdi
[Dahı] namâz sorar mısın
Dur cevap vereyim sana
[Dahı] namâz sorar mısın

Yazayın yüreciğim[e]
Bilmeyince yavuz dörttür (?)
Sabâh namâzı da dörttür
Dahı namâz sorar mısın

Allâh'tan hâcet dilerim
Öyleyi de on kılarım
Gâh ağlarım gâh gülerim
Dahı namâz sorar mısın

Namâz soran seni bildim
Beni bunda gâfil buldun
İkindiyi sekiz kıldım
Dahı namâz sorar mısın

Akşam namâzı [da] beştir
Kılmak anı bize borçtur
[Hem] yatsı dahı on üçtür
Dahı namâz sorar mısın

Günde gecede kırk rek'at
On yedi farz yirmi sünnet
Dörd[ü] vâcib [hem] üç rek'at (?)
Dahı namâz sorar mısın

Kendim hayrân[ı] olurum
Farz[ı] sünneti bilirim
Bir yıllık namâz kılarım
Dahı namâz sorar mısın

Erenlerden ola himmet
Yaradan Allâh'a minnet
Yedi bin iki yüz sünnet
Dahı namâz sorar mısın

Tamâm oldu burada râz
Kimin oku kimin[i] yaz
Altı bin yüz yigirmi farz
Dahı namâz sorar mısın

Kimine vâciptir zekât
 Bize dahı farzdır salât
 Yedi bin beş yüz altmış tahiyyat
 Dahı namâz sorar mısın

Câmilerde olan imâm
 Çok bu denlü bilmez kelâm
 Dört bin dört yüz seksen selâm
 Dahı namâz sorar mısın

Altı bin altı yüz altmış
 Tekbirleri biz söyleriz
 Hele bu denli biliriz
 Dahı namâz sorar mısın

ÂŞIK ÖMER eydür insân
 Her demde gösterir noksân
 Salât-ı vitr bin seksen
 Dahı namâz sorar mısın

Efendi sarığın değirmi
 Yoksa kulağın sağır mı
 Terâvih namâzı yirmi
 Dahı namâz sorar mısın (s. 161)

1506
 Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Bir zamân derdim benim artık amân etsem gerek
 Bir zamân sular gibi aşkım revân etsem gerek
 Bir zamân kaddim büküp aynı kemân etsem gerek
 Bir zamân hâlim yaman-ender-yaman etsem gerek

Bir zamân görsem gerek aşkında kalmış hâlimi
 Bir zamân bunda koyup gitsem gerektir âlemi
 Bir zamân seyr eylerim ben defter-i a'mâlîmi
 Bir zamân sînem yakıp âh [u] figân etsem gerek

Bir zamân Münker Nekir gelip bana eyler hitâb
 Bir zamân dil dönmeyip veremez-isem ben cevâb
 Bir zamân ehl-i ıyâlim ile zevk ederken olam harâp (?)
 Bir zamân mevtim erip teslîm-i cân etsem gerek

Bir zamân maksûd-ı yâr-ıla niçe demler sürer
 Bir zamân ÂŞIK ÖMER gezdi cihânı ser-te-ser
 Bir zamân hâk [ü] türâb içre bu cismim mu'teber (?)
 Bir zamân cism-i vîrânım bî-nişân etsem gerek (s. 163)

1507

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Meftûnunum ey perî çeşm-i siyâhım sen misin
 Hakk'a düşmüş âşik[ım] her dem tebâhım sen misin
 Yer yüzünde yok nişânı pâdişâhım sen misin
 Sevdigim a bu diyârın sâhib-kırânı sen misin

Ser-te-ser gezdim cihânı aslâ ben yorulmadım
 Ben sana yâr oldum ammâ sen bana yâr olmadın
 Ben seni sevdim ise cânım günâhkâr olmadım
 Ârifler zülfüne sürer o yer şâhı sen misin (?)

Kalması cismimde tâkat yâr bana ettikçe nâz
 Gece gündüz ol Hudâ'ya kılarım yüz bin niyâz
 Ben senin hâlis kulunum defter [ü] divâna yaz
 Sevdigim a bu diyârın âlî şâhı sen misin

Aşkına pervâne misli nâra yanmak isterim
 Pâyına senin efendim تنها düşmek isterim
 Yaz demişim arz-ı hâlim yâre sunmak isterim
 Der [ki] ÖMER bu diyârın pâdişâhı sen misin (s. 166)

1508

Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Aşk elinden Mecnûn oldum deli gönlüm sendedir
 Vatanımdan ayrı düştüm mekânım küllhandadır
 Ben severim sen kaçarsın iki elim kandadır (?)
 Küsme dilber barışalım her kabâhat bendedir

Aşk elinden hâl mükedder dinle bir kez arzımı
 Bir güzele gönül verdim kılmaz oldum farzımı
 Akrân emsâl arasında yıkma cânım ırzımı
 Küsme dilber barışalım her kabâhat bendedir

Aşk ile âşik olalı medh eylerim dilberi
 Öldüğüm gam yemezdim yüzünü görsem bârî
 Ya meleksin ya ferîşte ya hûrîsin ya perî
 Küsme cânım barışalım her kabâhat bendedir

Güzeller buldu sübûtun sen güzeller şâhısın
 Şu dünyâda âşıkına bir merhamet kânısın
 Şöyle bil kim bu ÖMER'in derûnunun cânısın
 Küsme dilber barışalım her kabâhat bendedir (s. 169)

1509
 4+4=8

Gene bâd-ı sabâ oldı
 Civân çıktı otağından
 Bendesine meze sunar
 Lebi sükker dudağından

Ölem bir gün yatam bin yıl
 Tenim türâb olup küllî
 Muhabbet kokusu gele
 Yel estikçe mezârımdan

Beni bu ayrılık odu
 Be-gâyet yaktı yandırdı
 Tütünüm göklere çıktı
 Felek tutuştu nârımdan

Bu ÂŞIK ÖMER'in âhı
 Erişti göklere vâhı
 Seher vaktinde billâhi
 Sakın âh [u] figanımdan (s. 170)

1510
 6+5=11

Bed-du'â edeyim hey güzel sana
 Hayır murâdına eremeyesin
 Böyle hûrî cefâ eyledin bana
 Bil ki [hesâbım] veremeyesin

Bârî Hudâ sana bin belâ versin
 Bu du'âmız kabûl olmaz mı dersin
 Yediğin tuz etmek gözüne dursun
 Gittiğin yolları göremeyesin

Bencileyin bağrın tutuşup yansın
 Sararıp gül yüzün ayvaya dönsün
 İki dizlerine sızılar insin
 Ayak üzerine duramayasın

Bana rahm eylemez taş mı yüreğin
Cânıma kâr etti derd-i firâğın
[Çarçabuk] yer altı olsun durağın
Dünyâda zevk safâ süremeyesin

Der ÖMER dostluğun buyumuş bildim
Yüze gülücüsün haberin aldım
Var kamu illere senden vaz geldim
Sakın sonra beni aramayasın (s. 174)

1511
Fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilâtün/ fâ'ilün

Râh-ı aşkın Mansûr'uyum dâra varmak niyyetim
Bu aşkın pervânesiyim nâra varmak niyyetim
Bir dilberin esîriyim ol melek fendine (?)
Bir gün arz-ı hâl edip dîvâna varmak niyyetim

Şâdkârî ol acep halka teslimdir özüm (?)
Bir kere cân eyledikçe kanlı yaş döker gözüm (?)
Hâlîmi arz etmeğe cânânıma döymez yüzüm
Engûri bâde içip mestâne varmak niyyetim

İki deryâ ortasında üç dür-i yektâ için
Âşıkların âhın almış bahr-ile şeydâ için
Terk ettim nâmûsu ârı aşk-ıla sevdâ için
Giyip melâmet hırkasın dîvâne varmak niyyetim

ÖMER söyler ey kadılar bu söze verin cevâb
Sene bin doksan yedide bir bir eyledim hesâb
Rûy-ı zemîn pâdişâhı hâlife âli-cenâb
Ol gâzî Sultân Süleymân Han'a varmak niyyetim (s. 176)

KAYNAKÇA

CÖNK, Harid Fedai'nin Şahsi Kütüphanesinde.

ELÇİN, Şükrü (1987), Âşık Ömer, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara.

_____ (1998), Gevherî Divânı, AKM Yay., Ankara.

ERGÜN, Sadettin Nüzhet (1935), Âşık Ömer-Hayatı ve Şiirleri, İstanbul.

FAZIL, Rıza (1988-1990), Âşık Ömer, 2 cilt, Taşkent.

FEDAİ, Harid (2012), “Yüz-akı Bir Âşık Ömer Dîvânı”, Mütferrika-Kitabiyat Dergisi, Sayı 41, İstanbul.

KARASOY, Yakup-YAVUZ, Orhan (2003), “17. Yüzyıl Saz Şâiri Âşık Ömer Üzerine Bazı Mülahazalar”, S. Ü. Türkiyat Araştırmaları Dergisi (Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN'a Armağan), S.13, Konya.

_____ (2009), Âşık Ömer Divanından Seçmeler, Konya.

_____ (2010), Âşık Ömer Divanı, Selçuk Üniversitesi BAP Yayını, Konya.

KÖPRÜLÜ, M. Fuad (1962), Türk Saz Şairleri, Ankara.

TARLAN, Ali Nihat (1992), Necatî Beg Divanı, Akçağ Yay., Ankara.

YAVUZ, Orhan (1988), “Türk Edebiyatında Cönkler, Hususiyetleri ve Dili”, Türk Dünyası Araştırmaları, S. 54, İstanbul.

